72 23. júní. **Brjef landshöfðingja** *til amtmannsins í suðuramtinu og vesturamtinu* **um upptöku þarfalings og fátækraflutning, svo og skilyrði fyrir sölu á kyrsettum fjármunum hans.** — Eptir að hafa fengið þóknanlegt brjef yðar, herra amtmaður, dags. 17. f. m. viðvíkjandi erindi hreppsnefndarinnar í Kjósarhreppi um upptöku og fátækraflutning á Gesti bónda Pjeturssyni á Súlunesi svo og um sölu á kyrrsettum fjármunum hans,en erindi þetta sendi jeg yður með brjefi, dags. 25. október 1892 til þess að fá umsögn sýslumannsins í Mýra- og Borgarfjarðarsýslu og sjálfs yðar um málefnið, sbr. einnig brjef mín 25. maí og 23. okt. 1893, skal jeg hjer með þjónustusamlega tjá yður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hreppsnefndinni, sem hefði átt að snúa málaleitun sinni til yðar, að jeg er yð-

---

honum í kornmat og skóleðri, alls eigi verður skoðuð sem fátækrastyrkur, þar sem hreppstjórinn, þótt hann væri hreppsnefndarmaður, hafði enga heimild til að veita slíka hjálp úr hreppssjóði upp á sitt eindæmi, enda bera skjöl málsins með sjer, að hann hafi lánað Stefáni Árnasyni þetta með því skilyrði, að það skyldi skrifast í hreppsreikning, ef það eigi væri borgað sjer fyrir árslok, og hið sama er að segja um lán það, sem hreppstjórinn útvegaði hjá verzlunarstjóranum á Raufarhöfn, að það eigi verður skoðað sem styrkur af hreppsfje. Öðruvísi verður heldur eigi litið á upphæð þá, sem Árni bóndi Þorkelsson síðar meir heimtaði fyrir undirhald á því barni Stefáns, sem hann hafði hjá sjer í 4 vikur vorið 1883, þar sem Árni virðist í upphafi hafa ætlað að gefa Stefáni barnfóstrið, og hafði boðið honum að taka af honum barnið, en sá sig svo um hönd síðar og fjekk borgun fyrir undirhald á barninu úr sveitarsjóðnum. Þá er eptir að íhuga 30 kr. styrk þann, sem Stefáni var veittur af sveitarsjóði Skeggjastaðahrepps, þegar hann kom aptur úr ferð sinni til Loðmundarfjarðar vorið 1883. Þess ber þá að gæta, að þessi styrkur var í upphafi boðinn honum og að hann hafnaði honum fyrst um sinn, sem sýnir, að bráðnauðsynin á að veita styrkinn hafi eigi verið fyrir hendi, enda segist hann hafa þá haft eitthvað af kornmat, og keypti hann tvær ær fyrir þessa peninga, til þess að hafa mjólkina úr þeim sjer og sínum til viðurværis; þá kom Stefán og með peninga úr Loðmundarfirði vorið 1883, og keypti fyrir 2 eða 3 ær, svo hann, eptir eigin sögn, hafði 18 ær í kvíum sumarið 1883, auk þess sem hann segist hafa átt 2 hesta og keypti 1 kú á sama ári. Þótt eflaust hafi verið þröngt í búi hjá Stefáni vorið 1883, sjer í lagi að því leyti, sem hann vantaði mjólk handa börnum sínum, þá fær amtið, samkvæmt því, sem tekið er fram, samt eigi betur sjeð en að hinn umræddi styrkur sje ólöglega veittur og gagnstætt grundvallarreglunni í 9. gr. fátækrareglugjörðarinnar, en eptir því sem fram er komið í málinu, hafa gjafir þær, sem Stefáni hlotnuðust frá Loðmundarfjarðarhreppi, sjer í lagi sumarið 1883, eigi komið úr hreppssjóði þar, heldur fengizt með samskotum einstakra manna.

Með því nú Stefán Árnason hefur dvalið 10 ár samfleytt í Skeggjastaðahreppi frá því á vorinu 1874 til vorsins 1884, án þess að hafa fengið nokkurn löglega veittan sveitarstyrk á þessu tímabili, sem gæti slitið sveitfestisdvöl hans þar, úrskurðast hjer með, að hann ásamt hyski sínu eigi sveit í Skeggjastaðahreppi, og er úrskurður yðar 5. nóv. f. á. hjer með úr gildi felldur.

Þetta gefst yður hjer með þjónustusamlega til vitundar, yður til leiðbeiningar og til þess þjer birtið það hreppsnefndunum í Skeggjastaða- og Loðmundarfjarðarhreppum.

ur samdóma um, að fyrirmæli 5. gr. í lögum um sveitarstyrk og fúlgu 4. nóv. 1887 verði að skiljast þannig, að þau sjeu samrýmanleg við önnur gildandi lög, og kemur þá hjer einkum til greina 27. gr. í lögum um bygging, ábúð og úttekt jarða 12. jan. 1884. Samkvæmt þessu verður að álíta, að hreppsnefndin hefði átt að segja ábýlisjörð Gests Pjeturssonar lausri fyrir jól hin næstu á undan þeim fardögum, er hún heimtaði hann fluttan í, eða að öðrum kosti ábyrgjast allar afleiðingar gagnvart landsdrottni, sem upptaka leiguliðan saf jörðinni án löglegs fyrirvara gat haft í för með sjer. Með því að hún hvorugt gjörði, var sýslumanni ekki ábyrgðarlaust að verða við beiðni hreppsnefndarinnar um upptöku Gests og flutning á honum, er fyrst kom fram í brjefi, dags. 27. apríl 1892, og verður honum því ekki gefin sök á því, þótt hann yrði það ekki þegar í stað. Að því er snertir kröfu nefndarinnar um sölu á fjármunum Gests, er jeg yður samdóma um, að það sje rjett hjá sýslumanni, að uppskript samkvæmt 3. gr. fyrnefndra laga 4. nóv. 1887 sje ekki löglegur grundvöllur undir nauðungaruppboði, og að hreppsnefndin verði að heimta lögtak samkvæmt 2. gr. laganna eða fá dóm fyrir kröfu sinni, ef hún kýs það heldur, áður hún geti heimtað uppboð og sölu á hinum uppskrifuðu fjármunum; en að öðru leyti athugast, að það sjest eigi, hvort eptirriti af uppskriptargjörðinni ásamt útdrætti úr sveitarbókinni, að því er styrkinn snertir, hefur verið tilhlýðilega þinglýst, svo að óvíst er, hvort einu sinni hefur lagzt löglegt veðband á hina uppskrifuðu muni. 72 23. júní.

Þessu samkvæmt skal jeg þjónustusaml. leggja fyrir yður að svara þeim þremur fyrirspurnum* hreppsnefndarinnar, sem jeg tjáði yður í framannefndu brjefi mínu, dags. 25. okt. 1892.

Brjef landshöfðingja *til amtmannsins í suðuramtinu og vesturamtinu* **um sölu á þurrabúðum frá þjóðjörðum.** — Samkvæmt tillögum yðar, herra amtmaður, í þóknanlegu brjefi, dags. 22. f. m., vil jeg hjer með samþykkja þá beiðni þjóðjarðalandsetanna á Munaðarhóli, Gufuskálum og 1/2 Keflavík í Neshrepp ytri, sem hlutaðeigandi umboðsmaður hefir lagt með, að þurrabúðir þær, sem á jörðum þessum eru, eða þeim hlutum þeirra, er landssjóður á, verði lagðar í eyði, og að húsin verði, þegar ábúendur hafa skilað þeim af sjer með löglegri úttektargjörð, seld á opinberu uppboði, og andvirði þeirra ásamt væntanlegum álagsupphæðum verði greitt í landssjóð ásamt öðrum tekjum Arnarstapa- og Skógarstrandarumboðs. 73 25. júní.

*) Fyrirspurnaratriðin voru þessi:

1. Hver sje hinn rjetti skilningur um skilyrðin fyrir sölu á fjármunum Gests.
2. Hvort sýslumaðurinn hafi gjört rjett í því að gefa ekki út vegabrjef til flutnings á Gesti svo tímanlega, að flutningurinn hefði getað farið fram vorið 1892, eins og um var beðið.
3. Hvað hreppsnefndin eigi að gjöra í þessum og líkum tilfellum, sem hafi komið og kunni að koma fyrir.